

Ισότητα ευκαιριών και συλλογικές διαπραγματεύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η ισότητα ευκαιριών και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι ένα σημαντικό ερευνητικό πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, με στόχο τη δημιουργία ενός θετικού συνδεδετικού κρίκου μεταξύ των συλλογικών διαπραγματεύσεων και της προαγωγής των ίσων ευκαιριών, ώστε οι τελευταίες να συμβάλουν στον εκσυγχρονισμό των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Το πρόγραμμα, συνδυάζοντας τις ίσες ευκαιρίες με τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, δημιουργεί έναν σύνδεσμο τόσο θετικό όσο και καινοτόμο σε σειρά εθνικών πλαισίων καθώς επίσης και στους τομείς της έρευνας και των πρακτικών εφαρμογών. Υπάρχουν στοιχεία και παρατηρήσεις εμπειρογνομόνων για τις εξελίξεις στα διάφορα κράτη μέλη, που περιλαμβάνουν παραδείγματα συλλογικών διαπραγματεύσεων, ευνοϊκών για την ισότητα των ευκαιριών καθώς και αναλύσεις σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν τις συμβάσεις εργασίας. Μέχρι σήμερα έχουν συναφθεί συνολικά 237 συμβάσεις εργασίας ίσων ευκαιριών (με διπλάσιο αριθμό όσον αφορά στις διατάξεις που περιλαμβάνονται στις συμβάσεις αυτές) στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σχέδιο αποσκοπεί στο να διευκολύνει την άντληση γνώσης από την πείρα των άλλων καθώς και να ενθαρρύνει τον προβληματισμό και την πληροφόρηση των κοινωνικών εταίρων, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Οφέλη

Η δημιουργία θετικού δεσμού μεταξύ των συλλογικών διαπραγματεύσεων και της ισότητας ευκαιριών μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη, τόσο για την πρόοδο της ισότητας όσο και για τους κοινωνικούς εταίρους.

- **Διάσταση των ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες:** οι συλλογικές διαπραγματεύσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ένταξη της ισότητας των ευκαιριών στις εργασιακές σχέσεις.
- **Η ευελιξία** στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων επιτρέπει μια ακριβέστερη προσέγγιση, «προσαρμοσμένη» στις ανάγκες των ζητημάτων ίσων ευκαιριών. «Προσαρμοσμένη» προσέγγιση σημαίνει ότι οι συλλογικές διαπραγματεύσεις μπορούν να γίνουν ευκολότερα αποδεκτές από τα μέρη που συμμετέχουν σε αυτές.
- Αυτό το ευρύτερο φάσματος πρόγραμμα δράσης δημιουργεί νέα σημεία αναφοράς στις **δραστηριότητες των συνδικάτων** και προσελκύει νέα μέλη.
- **Φωνή των γυναικών:** Οι γυναίκες μπορούν να προσφέρουν εμπειρογνομωσύνη καθώς και ειδική πείρα από τα ποικίλα ιδιαίτερα προβλήματα και τις συνθήκες εργασίας που βιώνουν ως εμπειρίες, οι οποίες στις διαπραγματεύσεις αξιοποιούνται ως πληροφορίες και οδηγούν σε πιο αποτελεσματικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας.
- **Εκσυγχρονισμός** του συστήματος των συλλογικών διαπραγματεύσεων μέσω της συνειδητοποίησης της αλλαγής του «σκηνοικού» και της αυξανόμενης παρουσίας των γυναικών στο εργατικό δυναμικό της Ευρώπης.
- **Οικονομικά οφέλη:** η μεγαλύτερη αξιοποίηση του γυναικείου εργατικού δυναμικού αυξάνει την ανταγωνιστικότητα.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας

Η ερευνητική ομάδα

- Brian Bercusson, Πανεπιστήμιο του Manchester, ΗΒ
- η εκλιπούσα Eva Brumlop, Technische Hochschule Darmstadt, Institut für Soziologie, Darmstadt, Γερμανία
- Linda Dickens, Warwick Business School, Πανεπιστήμιο του Warwick, ΗΒ
- Γιώτα Κραβαρίτου, Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, Φλωρεντία, Ιταλία
- Riita Martikainen, Υπουργείο Εργασίας, Ελσίνκι, Φιλανδία
- Nathalie Wuiame, CESEP, Βρυξέλλες, Βέλγιο

Η Μία Heikkinen και ο Hubert Krieger είναι υπεύθυνοι ερευνών, αρμόδιοι για το παρόν πρόγραμμα του Ιδρύματος.

Δίκτυο εθνικών συνεργατών

- Maria Carme Alemany, CEDIS, Βαρκελώνη, Ισπανία
- Myriam Bergamaschi, Centro Ricerche Giuseppe di Vittorio, Μιλάνο, Ιταλία
- Josephine Browne, Dublin Institute of Technology, Ιρλανδία
- Jeanne de Bruijn και Inge Bleijenbergh, Free University, Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες
- Birgit Buchinger και Erica Pircher, Institut für Alltagskultur (IAK), Σάλτσμπουργκ, Αυστρία
- Trevor Colling, De Monfort University, Leicester, ΗΒ
- Anita Dahlberg, Centre for Women's Studies, Στοκχόλμη, Σουηδία
- Annie Junter-Loiseau, CERAF, Rennes, Γαλλία
- Μαρία Καραμεσσίνη, Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, Αθήνα, Ελλάδα
- Virpi Köykkä, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Λουξεμβούργο
- Monique Laroche-Reeff, Λουξεμβούργο
- Maria A.M. Lince, Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego, Λισαβόνα, Πορτογαλία
- Maria do Carmo Marques Nunes, Λισαβόνα, Πορτογαλία
- Brigitte Stolz-Willig, WSI in Hans-Böckler-Stiftung, Ντίσελντορφ, Γερμανία
- Lotte Valbjørn, Athene APS, Κοπεγχάγη, Δανία
- Anni Weiler, Göttingen, Γερμανία

Για περισσότερο από 20 χρόνια, το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, στις κυβερνήσεις και τους κοινωνικούς εταίρους για θέματα που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή κοινωνία, όπως η απασχόληση, η υγεία και η ευημερία, η κοινωνική συνοχή, η ισότητα των ευκαιριών, η συμμετοχή και η βιώσιμη ανάπτυξη. Η ιστοθέση του ιδρύματος διαθέτει στο ευρύ κοινό τις δημοσιεύσεις και τα νέα γύρω από αυτά τα θέματα.

Η διεύθυνση της ιστοθέσης του Ιδρύματος είναι: <http://www.eurofound.ie>. Οι δωρεάν δημοσιεύσεις μπορούν να μεταφορτωθούν απ' ευθείας. Οι δημοσιεύσεις που πωλούνται μπορούν να παραγγελθούν ηλεκτρονικά από την ιστοθέση. Μπορείτε επίσης να τις παραγγείλετε από οποιοδήποτε βιβλιοπωλείο ή από τα συμβεβλημένα πρακτορεία πώλησης της Υπηρεσίας Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (οι διευθύνσεις παρατίθενται στην ιστοθέση <http://eur-op.eu.int>).

EIROOnline, η ιστοθέση του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Εργασιακών Σχέσεων του Ιδρύματος (EIRO), παρέχει τακτικά πληροφορίες για τις τελευταίες εξελίξεις και θέματα σχετικά με τις εργασιακές σχέσεις: www.eiro.eurofound.ie.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το παρόν ενημερωτικό έντυπο, επικοινωνήστε:

Hilary O'Donoghue
Information Liaison Officer
European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions,
Wyattville Road,
Loughlinstown,
Co Dublin, Ireland

Tel. + 353 1 204 3219
Fax: + 353 1 282 6456 / 282 4209
e-mail: hod@eurofound.ie

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Equal Opportunities and Collective Bargaining in the EU: Defining the Issues

Brian Bercusson and Linda Dickens

Αυτή η πρώτη έκθεση γενικού πλαισίου παρουσιάζει το ιστορικό της μελέτης και περιγράφει την θεωρητική και μεθοδολογική προσέγγιση που χρησιμοποιείται. Τα κύρια θέματα που αναλύονται είναι τα εξής:

- (i) διακρίσεις όσον αφορά τις αμοιβές/ισοτιμία αμοιβών (περιλαμβάνονται απόψεις όπως επίπεδο, ευκαιρίες και συστήματα αμοιβών, μισθολογικές δομές και δομές κατάταξης, αξιολόγηση της εργασίας, πρόσβαση σε επιδόματα)
- (ii) διαχωρισμός του φύλου (πρόσβαση στην κατάρτιση/ φύση της κατάρτισης, προσλήψεις, προαγωγές, καθορισμός θέσεων εργασίας και προσόντα, οργάνωση της εργασίας, περιορισμοί στην εργασία γυναικών)
- (iii) ευκαιρίες απασχόλησης/διασφάλιση απασχόλησης (πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, απολύσεις, καταγγελίες, διασφάλιση ωρών εργασίας, συμβασιακό καθεστώς)
- (iv) συνδυασμός της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής (άδεια μητρότητας/ πατρότητας/γονική άδεια, φροντίδα παιδιού, χρόνος εργασίας) και
- (v) οργανωτικές δομές (κατάρτιση ευαισθητοποίησης ως προς την ισότητα ευκαιριών, σταδιοδρομίες, σεξουαλική παρενόχληση).

DE (ISBN 92-827-7860-6)
EN (ISBN 92-827-6785-X)
FR (ISBN 92-827-7861-4)
Cat. no. SX-95-96-059-EN-C
EUR 16

2. Equal Opportunities and Collective Bargaining in the EU: Exploring the Situation

Γιώτα Κραβαρίτου

Η δημοσίευση με θέμα "Exploring the Situation" εξετάζει τη σημερινή θέση των γυναικών τόσο στην αγορά εργασίας όσο και στις συλλογικές διαπραγματεύσεις και προβαίνει σε επισκόπηση της προόδου που έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα στα διάφορα κράτη μέλη. Παρέχει επίσης μια σφαιρική εικόνα για το σύστημα διαπραγματεύσεων σε κάθε χώρα, τη δομή και το επίπεδο που αυτό κατέχει ως προς τη διάσταση της ισότητας των ευκαιριών. Η έκθεση παρουσιάζει διεξοδικά την όλο και πιο σημαντική συμβολή των γυναικών στην αγορά εργασίας, τα εργατικά συνδικάτα καθώς και σε όλη τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην προαγωγή της «ευαισθητοποίησης ως προς το φύλο». Παράλληλα, διατίθενται εθνικές εκθέσεις, οι οποίες περιγράφουν την κατάσταση κάθε χώρας.

DE (ISBN 92-828-1962-0)
EN (ISBN 92-828-19623-9)
FR (ISBN 92-828-1964-7)
Cat. no. AF-09-97-187-EN-C
EUR 12

Εθνικές εκθέσεις (στην πρωτότυπη και την αγγλική γλώσσα) υπάρχουν για κάθε κράτος μέλος.

3. Equal Opportunities and Collective Bargaining in the EU: Innovative Agreements: An Analysis

Brian Bercusson and Anni Weiler

Η τρίτη έκθεση της σειράς αναλύσεων παρέχει παραδείγματα και προωθεί συμβάσεις που αποτελούν καινοτομία από την άποψη της ισότητας των ευκαιριών. Παρουσιάζει συγκεκριμένα παραδείγματα από ορισμένες συμβάσεις εργασίας και διατάξεις συμβάσεων που διαθέτουν «καλό» δυναμικό για την ισότητα των ευκαιριών. Η έκθεση αυτή στηρίζεται σε 15 εθνικές εκθέσεις, οι οποίες αναλύουν συλλογικές συμβάσεις με «καλές» δυνατότητες για την ισότητα, σε κάθε χώρα.

DE (ISBN 92-828-5067-6)
EN (ISBN 92-828-5068-4)
FR (ISBN 92-828-5069-2)
Cat. no. SX-17-98-928-*C
EUR 25

Εθνικές εκθέσεις (στην πρωτότυπη και την αγγλική γλώσσα) υπάρχουν για κάθε κράτος μέλος.

4. Equal Opportunities and Collective Bargaining in the EU: Illuminating the Process

Linda Dickens

Εξετάζοντας τους παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν στη σύναψη συλλογικών συμβάσεων, η έκθεση αυτή επιδιώκει να παρουσιάσει σφαιρικά τη διαδικασία των συλλογικών διαπραγματεύσεων, τα στάδια πριν και μετά την σύναψη της σύμβασης καθώς και τις διαπραγματεύσεις. Ο συγγραφέας εντοπίζει και εξετάζει τους παράγοντες που διευκολύνουν την επιδίωξη των θεμάτων ισότητας ευκαιριών μέσω των συλλογικών διαπραγματεύσεων, σε μια προσπάθεια να αποκαλύψει και να διορθώσει «αφανείς» διακρίσεις στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων.

DE (ISBN 92-828-5064-1)
EN (ISBN 92-828-5065-X)
FR (ISBN 92-828-5066-8)
Cat. no. SX-17-98-936-EN-C
EUR 16

Εθνικές εκθέσεις (στην πρωτότυπη και την αγγλική γλώσσα) υπάρχουν για κάθε κράτος μέλος.

5. Equal Opportunities and Collective Bargaining in the EU: Strengthening and mainstreaming equal opportunities through collective bargaining

Inge Bleijenbergh, Jeanne de Bruijn and Linda Dickens

Το τελικό έγγραφο στην σειρά των εκθέσεων για την ισότητα ευκαιριών και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι ένα περιεκτικό έγγραφο προσανατολισμού, με το οποίο επιδιώκεται η προβολή των σημαντικότερων και πιο καινοτόμων πορισμάτων της εφαρμοζόμενης πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρέχει μια συγκριτική προοπτική μέσω της αξιολόγησης και εντοπίζει σημαντικούς δεσμούς με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.